

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume „Bobirnați” și broșurile „Spicuri Economice”, este: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare JOL.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

România sub arme!

In toată Țara o însuflețire uriașă pentru războiu. — Trenurile au descărcat mărfurile acolo unde le-a ajuns porunca și cară tot numai la soldați! — România intră în Bulgaria în săptămîna de față.

Războiul între Bulgari și Sirbi-Greci, curge înverșunat! E o încăerare grozavă. Sirbii și Grecii au și ei victorii asupra Bulgarilor, dar Bulgarii au bătut rău o armată mare sîrbească în valea Timocului!

De o opăcire a focului uci-gaș între Bulgaria și vecinele sale din toate părțile, — nu mai poate fi vorba!

Nici despre aceea, ca să se împace cu România fără a să bate!

Marea măsurare a puterilor între România și Bulgaria, să va da negreșit!

Pe cînd aceste șire ajung sub ochii cetitorilor noștri, oștile române vor fi la hotarele bulgare, în Dobrovia și pe malul Dunării, iar Duminecă încep înaintarea pe pămînt bulgar. Și Bulgarii să pregătesc din toate puterile lor a țineă calea cît la hotarele Dobrogei, dar mai mult la punctele prin cari voesc să treacă Dunărea!

E prea cu putîntă că întîile ciocniri să se deă chiar pe Dunăre, între vasele de războiu române și cele bulgare. Căci România, ca să și poată face podurile de luntri peste Dunăre, își va duce corăbiile de războiu, cari, cu focul tunurilor lor grele, să țină departe armatele bulgare ce ar cerca să impedece trecerea oștilor române! Iar Bulgaria își va mina și ea vasele sale așa puțintele cite are, ca să tulbure lucrarea vaselor românești, atacîndu-le! Armatele cari trec așa peste rîuri mari, pe pod de luntri, stau totdeauna în față cu mari primejdi ce le pot ajunge!

Despre stările aprinse, pline de neliniște, tulburătoare a muncii regulate din zilele de pace, — din România, aflăm următoarele amănunte interesante:

Ziua de Sîmbătă în săptămîna trecută, care a fost cea dinții zi de mobilizare, (Joi a fost iscălită porunca de mobilizare și trimisă te-

legrafic și în scris; Vineri oame-nii au avut să plece de pe-acasă și Sîmbătă să înceapă a să înfățișa la regimentele de cari să țin), — această zi a intrării sub steag a apărătorilor de Țară, chemați de pe la căminele lor, — a fost vestită orașului București prin salve de tunuri și prin tragera clopotelor dela toate bisericile din marele oraș! Inca de Vineri pe toate casele filăiau steagurile naționale, cari în mugetul tunurilor și în glasul clopotelor, păreau că și ele grăesc mai viu inimilor românești cari să înflăcărau de vederea lor și de acea rară și sărbătorească muzică!

= Direcția trenurilor a dat încă loi poruncă telegrafică că toate vagoanele aflătoare în stațiile țării ducînd marfă colo ori colo, să fie îndată descărcate de marfa lor și puse la îndemîna armatei, pentru cărăușirea soldaților rezervați spre comanda regimentelor lor și apoi de acolo spre locurile de concentrare (adunare) a oștilor: o armată în Dobrovia și alte două pe coasta Dunării, așteptînd pregătirile pentru a o trece! — Nici trenurile de persoane n'au mai mers Vineri și Sîmbătă, căci liniile ferate trebuiau trenurilor lungi și grele încărcate cu soldați ce curgeau din toate colțurile țării spre locurile unde erau chemați.

Abia de Luni în săptămîna asta s'a dat voe să mai meargă cite un tren pe zi (în loc de 4-5 cite mergeau până aci) ducînd și călători pe fiecare linie.

= Din pricina încelării cărăușiilor cu trenul, gazetele din București ies de o săptămîna în format scăzut, numai 4 fețe (în loc de 6 ori 8), ba unele și numai de 2 fețe. Căci numai cu greu își mai

pot aduce hîrtia de lipsă dela fabrică.

= Frumoase semne de curagiu și de dor de a-și sluji patria și a-și arunca viața pe altarul țării, dau în aceste zile o mulțime de frunțași ai Țării. Iaca citeva pilde:

— Căpitanul Eugen Frîncu dela tunării de cetate, fiindcă tunării de cetate stau la postul lor în cetate, — a vădit că e nevoie de oameni care să azvîrl cei ce merg la luptă în cîmp, — îndată ce a aflat că e mobilizare, a telegrafat ministrului de războiu să-l treacă dela tunării de cetate la cei de cîmp și să fie împărțit la acel regiment de artilerie (tunari) care va intra mai întîi în foc!

— Dl S. Lahovari, locotenent (Oberleutnant) în rezervă, fiind senator (deputat în casa de sus a sfatului țării) și fiindcă legea scutește pe senatori de datorința de a merge la războiu, s'a dus la comanda regimentului său și a declarat, că să lapădă de dreptul ce i-l dă legea și voește să fie trecut sub steag! I-s'a împlinit voia!

— Profesorul de universitate (la cea mai înaltă școală) din București G. Murgoci, om azi mai în vîrstă, fusese pe vremuri locotenent în rezervă, dar din pricină de ceva scădere trupească, fusese superarbitrat și scos din catastiful soldătesc încă la 1908. Acum a scris ministrului de războiu, că dsa să simte în stare a mai aduce slujbă de soldat patriei sale, și de aceea roagă pe ministru să-l iee iar în lista soldaților și a-l împărți la regimentul seu!

= Prefecții (fișpanii) avînd în vedere că holdele sunt coapte și secerișul să începe zilele astea, — au dat îndrumare prin toate comu-

nle, că cel rămași acasă, să înceapă secerișul cu holdele celor plecați la războiu! Lor să le secere întîi, apoi sieșil!

= Orașele Brăila, Galați, Buzeu, Craiova, Ploești, Iași și alte orașe ale Țării, toate au îmbrăcat haină de sărbătoare, steaguri filăe pe case, muzicele cîntă și însuflelesc lumea, cetățenii umblă pe strade cîntînd cîntări patriotice! — E o hotie de încușare a pătrii!

= Din pricină că și deregătoria supuși încă armatei, au fost chemați sub steag, — foarte multe din deregătoriale mai mici au fost închise!

= Sunt foarte mișcătoare cuvintele cu care ziaristii (scriitorii dela foi) vestesc, că și ei, toți cei vrednici a purta arma, pleacă sub steag. Luîndu-și rămas bun dela gazeta și cetitorii lor, ei spun: „Luptători azi cu condeiu pentru binele patriei noastre scumpe, mîne vom lua în mână sabia și pușca, ca să slujim aceeași patrie dragă, apărîndu-o cu trupurile noastre!... Și multe foi abia mai pot eși pe jumătate așa mari ca pîn'aci, căci nu mai are cine le scrie.

= Sîmbătă cancelăriile Ministeriilor din București s'au golit mai mult de jumătate de oamenii de prin ele! Căci mai mult de jumătate sunt supuși armatei și au pus jos peana și au plecat să iee în mîni arma! La orele 10 ei s'au înfățișat cu toții, în grupă, naintea ministrilor lor, de și-au luat rămas bun dela ei și dela soții lor de cancelarie, cari, mai bătrîni, rămîn. Au fost clipe foarte dutoase. Cînd funcționarii ministeriului de culte (biserică și școale) s'au înfățișat dlu ministru Disescu, acesta, foarte mișcat de despărțirea iubitorilor sei ajutoți, le a zis: „Mergeți cu bine și să vă întoar-

ceți biruitori! Voiu avea grijă de familiile și copiii voștri. — Dar ochii i-s-au umplut de lacrimi gândindu-se la aceea, că poate nici pe jumătate din ei nu-i va mai vedea! Nici el, nici familiile lor, din mijlocul cărora îi zmulge chemarea țării. Apoi îmbrățișând pe fiecare, le-a dorit tărie brațelor și inimilor!

= **Tuturor funcționarilor** (slujbaşilor de ori-ce treaptă) din Țară, chemați la războiu, li-s-a dat plata încă pe o lună de zile înainte, ca ajutor, ca cinste din partea țării.

= **Fiindcă unii negustori speculanți și lacomi** (mai ales „nig-historii“ jidovi) începuseră a folosi valul acestor zile grele, pentru a face „ghiseși“ mare, scumpind prețurile lucrurilor de vânzare, chiar și a celor mai de lipsă, a celor pentru hrană, — guvernul a dat poruncă peste toată țara, că negustorilor nu le e iertat a scumpi lucrurile în măsură jăfuitoare, și cere ca numele acelor, cari vor face aceasta, să i-se trimită, pentru a lua măsuri față de ei!

= **La conducerea orașului București** rămân de tot numai doi senatori în slujbă, ceilalți funcționari, toți în floarea vieții, au plecat sub steag!

= **La fiecare tribunal** rămâne numai câte un jude de slujbă. Ceialalți — să judece pe Bulgari!

= **Ziarul „Minerva“** care a ie-

abia astăzi (Simbătă) este **întia zi oficială de mobilizare**, cu toate acestea alături la corpurile din capitală (București), cât și la cele din țară, rezerviștii din anii chemați la arme, s'au înfățișat în număr neobicinuit de mare în aceste două zile! (Să știe că porunca de mobilizare a fost iscălită de Rege abia Joi, iar Vineri și Simbătă foile puteau scrie această veste frumoasă!) „Bravii fii ai țării, scrie mai departe numita foaie, nici nu au așteptat sosirea zilei puse oficial pentru începerea mobilizării (Simbăta), și au alergat îndată fiecare la corpul său! Astfel, deși ne aflăm în **întia zi a mobilizării**, numărul aproape tuturor corpurilor este în întregime umplut! Lucrul acesta frumos precum și însuflețirea cu care oamenii să înfățișează la corpurile, a fost adus la cunoștința Maestății Sale Regelui, care a rămas foarte mulțumit de această veste! Luind în **samă acesteia**, să crede că toată mobilizarea întregii armate, va fi săvârșită în cel mult **4 zile**, până **Mercuri!** (Desi socotelile sunt făcute pe 8—9 zile).

= **Toți funcționarii** (deregătorii) aplicați la orașe în astfel de slujbe, pe cari le pot împlini și femeii, — trec sub arme și slujba lor o vor face femeii!

= **Rezerviștii** din câteva contingente (pături de rezerviști, ani de rezervă) n'au fost chemați sub armă. **Toluși foarte mulți soldați** din acei ani chemați,

s'au înfățișat la regimentele lor și cer ca să fie trimiși în cele dintii linii la bătăi!

— **Maestătea Sa Regina României**, Elisabeta Carmen Sylva, care își muțase curtea la Sinaia, ca să petreacă vara acolo în colțul răcoros și fericit, — și-a părăsit dulcele cuib și s'a întors la București, pentru a să pune în fruntea femeilor cari vor rânduie cetelile de îngrijitori ai răniților în războiu. Ca despărțământ pentru România al societății „Crucea Roșie“ au început a rangearea cetelilor de îngrijitori și îngrijitoare ai răniților, cari vor fi aduși din șirele de foc spre spitalele de câmp și de acolo la spitalele din orașele și comunele mai apropiate.

(„Crucea Roșie“ să numește o mare Societate de binefacere, care îmbrățișază tot pământul, avându-și despărțământele ei în toate țările. E societatea inimilor îndurate, cari știind ce groază e pe capul popoarelor un războiu și ce cumplite-s zilele bietului rănit, căzut în războiu, dacă nu va fi cine să-i grijească cu inimă ranele arzătoare, ea și-a luat de țintă a lucrării sale îngrijirea acestor nenorociți: a răniților culeși de pe câmpul de război. Și-apoi ori-unde ar fi războiu pe fața pământului, Societatea „Crucea Roșie“ își trimite ajutoarele sale. Bine înțeles în **întia linie** să pun în lucrare despărțământele din țara aceea însăși, și întrucât acelea nu-s de ajuns, merg și ajutoare din țările vecine, doctori, farmaciști, și alții. Și ei îngrijesc pe toți răniții, și pe câmpul de război sunt de ai țării proprii ori de-ai inimicului. Nu să face deosebire între ei. În fruntea acestei societăți îndurate s'a pus acum Regina României și după ea încă sute și mii de femei din cele mai înalte case, — toate vin și să înștiințeze a sta în ajutorul societății îngrijitoare de răniții și bolnavii ce vor cădea.

= **La propunerea ministrilor** sei M. Sa Regele Carol a vestit, că dă lertare tuturor acelor soldați, cari din orice pricină, au dezertat. Dacă, văzându-și țara în zile de războiu, ar avea voie a să întoarcă în ea, înfrind în șirele armatei — li se iartă pedeapsa pentru dezertare și să trimit la războiu!

In urma acestei vestiri, foarte mulți dezertori cari să aflau prin țările vecine și să temeau să se întoarcă acasă, acum s'au întors, s'au dus de-adreptul la regimentele lor, luindu-și mondurul și arma și plecând spre hotare!

= **Din străinătate** vin spre casă riuri de bărbați tineri și studenți, ce să aflau duși la școli înalte ori ca negustori sau la băi sau în alte treburi. Indată ce au aflat că în Țara lor e mobilizare, au lăsat totul și au plecat acasă! Trenurile ce intră în România prin Verciorova, Predeal, Turnu-Roșu, Burdujeni, Ungheni, venind din Rusia, Bucovina, Ardeal Ungaria, etc, — sunt pline-pline de oameni în floarea vieții ce vin din afară spre a să supune chemării patriei române și a sări întru apărarea ei!

Pe la Orăștie a trecut Luni cu

trenul accelerat (repede) 3 vagoane de clasa I. pline cu domni tineri, toți Români, ce mergeau spre Predeal-București. Erau tineri duși la universitățile din Germania, mai ales din Berlin și Viena, cari să întorceau acasă pentru războiu!

= **Tatăl și fiul!** O întâmplare mișcătoare a avut loc Duminecă la București. Înaintea comisiei de înscris soldați voluntari s'a înfățișat un bărbat ca de 45 ani și lângă el un tiner frumos, de vre-o 18 ani: Era profesorul universitar dela universitatea din București **Emanuil Antonescu**, care a venit aducând cu sine și pe fiul său **Nicolae Antonescu**, student universitar, în vîrstă de 18 ani, cerînd ca amîndoi să fie luați în slujba armatei și trimiși să lupte pentru draga lor țară!

= **Tot Duminecă dimineața s'a petrecut la poliția din București o scena** (întimplare) foarte mișcătoare: Un rezervist s'a înfățișat la dl prefect al poliției, avînd în jurul său șapte copilași, cari de cari mai mici, îmbrăcați în doliu și cu ochii plîși și speriați. Nenorocitul om își înmormintase ieri soția, care l'a lăsat cu această jale nespusă în lume. Sărmanul soț și tată, nu putu spune prefectului poliției decît cuvintele: „Sunt rezervist și n'am cui lăsa copiii aeeștia“... Iși lăsa apoi capul în pept, abătut, și par'că rușinat că trebuie să mărturisască acest crud adevăr. Șapte inspectori ai poliției capitalei s'au înștiințat numai decît a lua fiecare câte un copilaș și a-l îngriji cu omenie. Zdrobitul părinte să însenină, le mulțumi din inimă și — plecă și el la comanda Regimentului să-și iee în samă arma și pe ploceala lui țară!

lată acum știrile despre toate întâmplările zilelor din urmă, de Duminecă încoaci (dela numărul nostru extraordinar până azi), despre ce s'a petrecut pe câmpul de războiu și în România.

Duminecă, 6 Iulie.

Sofia. — Aici au sosit știri ce nebunesc de bucurie pe Bulgari: **Să vestește că armatele bulgare după lupte de 2 zile**, ar fi zdrobit cu totul armata sîrbească din Valea-Timocului! Peste 60.000 de Sîrbi sunt perduși! Cîși n'au căzut în lupte, sunt impresurați din toate părțile și amenințați a fi prinși! (Știri din izvor bulgar).

Belgrad. (Dela Sîrbi). — Azi dimineață s'a lățit aici vestea că Bulgarii ar fi încungiurat și bătut grozav armata de sub comanda generalului Stepanovici, aproape 60.000 de oameni! Știrea a stîrnit grozavă spaimă în tot orașul și în toată țara!

Viena. — In Valea Timocului Sîrbii au vre-o 120.000 de oameni, din aceștia să vestește că pe jumătate Bulgarii i-au încungiurat cu totul și din aceste 60.000 încungiurate, cî-că 10.000 s'ar afla deja în prinoare la Bulgari! Iar restului îi e tăiată cu totul putința de retragere înapoi spre Valea Morava, pe unde le-ar fi calea a să retrage.

Bulgarii mai au acum lângă Küstendjil și Țarigrad 120.000 ostași, armată încă neatinsă. Acești 120.000 au chemarea să atace cele 60.000 de Sîrbi rămași din Valea Timocului. Armata asta sîrbească nu poate face acum altceva, decît ori că să se sloboadă la luptă a cărei sfîrșit poate fi foarte îndoelnic pentru ea, sau retrăgîndu-se spre Pristina ori Prizrend, să le ferească din calea Bulgarilor, până să pot uni cu o altă armată încă.

Sofia. — La izbucnirea încăerărilor Sîrbii aveau o amată de 8 divizii la Ofcepoljen și Oșigovșca Planina. Din acestea 4 divizii au luptat la Cociana și Istip contra diviziei a 7-a și a 17-a bulgară. La Cociana, fiind ei mult mai mulți, au și reușit a respinge pe Bulgari, dar la Istip n'au putut da înainte.

Comanda bulgară a dat poruncă să fie atacate trupele sîrbești rămase la Ofcepolje și Poiana, trupe formate din soldați de clasa a 2-a de etate, și cu aceste trupe s'a dat ieri și azi (Vineri și Simb.) luptă din cale-afară aprinsă! **Bulgarii au zdrobit de tot divizia rămasă în Valea-Timocului** și a luat dela ei 18 tunuri cu tragere repede și multe puști, iar 4000 de soldați sîrbi au căzut în prinoare bulgară!

— Bulgarii au prins și întreg trenul (carele cu hrane și muniții) ale acestei armate.

Ziua de azi s'a sfîrșit cu de-sarmarea resturilor armatei sîrbești din Valea-Timocului și cu luarea lor în prinoare.

Bulgarii au ajuns la acest sfîrșit glorios pentru ei, atacînd pe neașteptate în spate și în coaste armata sîrbească, care nu s'a știut feri de asta!

Sofia. — Trupele bulgare înaintează triumfătoare (biruitoare) dinspre Trön pe Morava și Odanja.

Între Cratovo și Cociana s'a dat o nouă încăerare foarte aprinsă. Sîrbii au început atacul Joi noaptea spre Vineri, dar Bulgarii au îndreptat un contra-atac asupra lor și ajungînd pept la pept, cu baioneta, i-au respins pe Sîrbi! La Cociana lupta urmează încă, căci scopul Sîrbilor prin această luptă e, ca să-și sloboadă din închisoarea lor trupele din divizia de Morava.

Sofia. — Ieri 3 batalioane sîrbești, cu tunari și călăreți, au călcat pe pământ bulgar la Pakarija și Beograd. Dar au mers în calea lor doue batalioane bulgare care au și bătut pe cele sîrbești, și le-au respins spre Kisalija. In aceste lupte bulgarii au prins cinci ofițeri sîrbi, 200 soldați și patru mașini de pușcat.

Ce spun Sîrbii?

Belgrad. — Bulgarii, cari prin atacurile lor ascunse, piezișe, ne-au atras în lupte grele ce au durat

două zile fără întrerupere, au suferit înfrângere pe toată linia (!) și sunt ținuți pe malul stîng al riului Sletovo. Scopul le-a fost să impedeze năvala noastră repede pe hotarele lor. Aici apoi s'a încins o luptă inverșunată și nespuns de singeroasă!

După lupte ce țin deja de cinci zile, iar de două zile sunt în plină putere, Bulgarii, cari au minat în luptă 60 de batalioane cu 129 de tunuri, — au fost cu totul respinși și risipiți de noi! Cel mai bun razim al lor, dealul Baiceni, l'am luat dela ei cu asalt de baionete!

Care va să zică, știrile despre biruințe trimbițate și de-o parte și de alta, să bat în capete. Și fiindcă fiecare oaste lasă să iasă în lume numai astfel de știri cari vin la socoteala comandanților ei, — abia peste multe zile să va putea cunoaște adevărul deplin. Un lucru rămîne, limpezit: că cei doi învrăjbiți să luptă încordindu-și puterile peste măsură, ca sălbateci, nu ca frați! Cu drept cuvînt încep să-i deez acestui războiu numele de: *Cel mai sîngeros războiu!*

Luni, 7 Iulie.

Mobilizarea României.

Viena. — Aici să nădăduște că încercările Austroungariei de a împăca pe România cu Bulgaria și a le feri de războiu, vor duce la bun sfîrșit. (Mulle mai nădăduște drăguța noastră de Austrie, lucruri ce-i ies chiar pe dos!)

Sofia. — Din cercuri bine știutoare să spune, că încordarea cu România poate fi împăcată fără războiu, căci guvernul bulgar e gata a face mari îngăduințe României (Fățărnicie bulgărească, care mîne să desminte!)

București. — Ziarul „Independence” află, că cele 12 clase de vîrstă (12 contingente de rezerve) fac 600.000 de soldați! Trei clase nu au fost chemate!

Paris. — Aici să ține că întrevinerea Austro-ungariei de-a mulțumi pe România și a o face să nu atace Bulgaria, nu va duce la sfîrșitul dorit, căci Bulgaria nu vrea să deez României atîta hotar cît ea cere. (Asta o credem și noi!).

Lupta cu Grecii.

Sofia. — Din Salonic să vestește, că la 80 kilometri în sus dela Salonic s'a încins o luptă mare între Greci și Bulgari. Inima luptelor sunt comunele Kilhis și Likovan. Și lângă Nigrita e luptă grea! Grecii mîna în foc 80.000 de oameni, Bulgarii 100.000. Sfîrșitul acestei lupte va fi hotărîtor!

Încăerările s'au început încă din 30 Iunie, cînd avantposturile (trupele ce merg ca pază mai nainte) au atacat mereu frontul grecesc în inima sa. Grecii le respingeau și să luau după ele. Așa au fost înșelați Grecii prin mici biruințe, să iasă din așezămintele lor întărite și să se tot iee după micile trupe

bulgare, până s'au apropiat de liniile mari bulgare ce erau scutite de șanțuri de cu vreme pregătite, și așa au silit pe Greci a lua lupta, ei din cîmp deschis, Bulgarii din șanțuri! Adacă i-au atras pe Greci în cursă! Dela asta să așteaptă lupta hotărîtoare pentru Bulgari!

Paris. — Ziarele de-aici află că în Atena (Grecia) au sosit până acuma 20.000 de Bulgari prinși.

Sofia. — Gevgheli după ce a fost o zi în mîna Grecilor, azi iar e în a Bulgarilor, cari au zmulș dela Greci orașul cu asalt de baionete! Perderile pe amîndouă părțile sunt foarte mari!

Atena. — Ministrul-președinte Venizelos a primit dela Conducerea armatei știrea, că după atacul general (al tuturor trupelor) la Lihovan și Lagena, — Bulgarii au fost siliți a-și părăsi așezămintele din apropierea acestor locuri. Grecii îi urmăresc cu tărie.

London. — „Daily Telegraph” primește dela corespondentul seu din Salonic următoarea veste: Joi după amiază Grecii au bătut pe Bulgari la 8 kilometri în sus dela Kilkis. Bulgarii s'au retras din naintea lor în fugă sălbatecă!

Marti, 8 Iulie.

Sofia. — După știri sosite la ministerul de războiu, trupele bulgare au reușit a respinge la Cociana atacurile sîrbești. În luptă au luat parte și trupe de voluntari din Macedonia.

La începutul luptei, Bulgarii au fost siliți a să retrage din fața focului aprig sîrbesc și mulțimii mult mai mari de Sîrbi, dar în clipele celei mai mari primejdii Bulgarii au căpătat ajutor, și lupta s'a desfășurat de nou, cu mai multă sălbătăcie, sfîrșindu-se cu înfrîngerea de tot a Sîrbilor!

Lupta a fost înfricoșată! Armatele sîrbești erau ajutate și de Muntenegreni.

Sofia. — Perderea Sîrbilor la Cociana a fost catastrofală (o nenorocire uriașă) pentru ei. Prin cuprinderea strîmtoării „Sveti-Nikola” dela miază-zi de Belogratic, Bulgarilor le e azi deschis drumul spre Niș (oraș de frunte în Serbia). Iar fiindcă celalalt capăt al strîmtoării încă a fost cuprins de Bulgari, lângă Köprüli, prin asta Bulgarii au în mîna cheia drumului ce duce la Üsküb. Iar retragerea Grecilor spre Ienice-Vardar, este tăiată!

Sofia. — Lupta dela Krivolaț a ținut două zile și două nopți, până Sîmbătă după amiază la 4. Noaptea de Vineri spre Sîmbătă s'a dat o înfrîngătoare luptă de noapte! Armatei din Valea-Timocului îi venea în ajutor divizia din valea Morava. Dar generalul Tosev (bulgar) i-a ieșit în drum și cu încordări urlașe de puteri, a oprit-o în înaintarea sa și a silit-o a privi

neputincioasă dela depărtare de 20 kilometri, cum să nimicește divizia de Timoc!

Viena. — Ziarul „Zeit” primește din Belgrad știrea:

„Lupta dela Krivolaț, care a durat trei zile, s'a sfîrșit ieri. Încăerările au fost din cale-afară singeroase! Sîrbii au bătut cu totul pe Bulgari!

Belgrad. — Cavaleria sîrbească urmărind pe Bulgari a intrat ieri în Cociana.

Belgrad. — Sîrbii au cucerit ieri iarăș Krivolațul!

Lupta cu Grecii.

Sofia. — Generalul Ivanov cu o singură brigadă a bătut de a zdrobit armata de 80.000 a Grecilor! (?) Regele Ferdinand (al Bulgariei) aflînd de asta, a plîns de bucurie... Iar un ministru a zis: Ceea ce a făcut Ivanov, e fără păreche în istoria lumii!..

Atena. — Lupta dela Drojana a ținut două zile și s'a sfîrșit cu respingerea Bulgarilor. Grecii au luat dela Bulgari 12 tunuri și multe alte arme.

La Yane două regimente bulgare cari s'au ținut bine, au fost la urmă silit a să retrage. Bulgarii, cînd au văzut pe Greci apropiindu-să — au luat-o la fugă nebună, lăsînd în urma lor mulțime de arme și hrane!

Sofia. — Generalul Ivanov, avînd în față putere mult prea mare grecească, e silit a să retrage încet spre Miază-noapte. La Belasica Planina are de gînd să facă împotrivire hotărîtoare.

Și numai mai nainte Regele bulgar plînsese de fericire că ce minuni de biruințe a avut asupra Grecilor!..

România.

București. — Trimiterea trupelor românești spre hotare, începe mîne noapte la orele 1 d. m. n.

Regele Carol merge și el la cartierul general al armatei (la locul unde e marele sfat, care conduce războiul).

Viena. — Știrile despre o apropiată înțelegere a României cu Bulgaria, sunt pre timpurii. Danev iară nu vrea să audă de cererile României. (Crede c'o bate și pe ea, ca pe Sîrbii?)

Să zvonește că și Rusia ar fi pornită contra României și că nu va lăsa în pace, ca România să rupă hotar dela Bulgari!.. (Zvonuri din Viena, cari vor fi iscodiri din vînt. Doar numai nainte cu cîteva zile să spunea, că Rusia și-a dat și ea învoirea la mobilizarea României, spunînd că și ea, ca și alte mari puteri, va rămînea neutră, nu să va mesteca în treabă).

Mercuri, 9 Iuliu.

Știrile bulgare despre „nimicirea” Sîrbilor în luptele dela Timoc și Vardar, să desmint pe rînd. Au avut ei Bulgarii învingeri colo și colo, dar biruință hotărîtoare n'au ajuns a avea asupra contrarilor. Din potrivă Sîrbii au recucerit puncte însemnate ce le scăpase din mîni!

Belgrad. — Trupele sîrbești au cucerit de nou Krivolațul ce căzuse în mînilor Bulgarilor! În retragere Bulgarii au lăsat napoi și spitalul lor de cîmp cu doctorii și bolnavii.

Sofia. — Bulgarii au cuprins în hotarele Timocului Kriazevaț-ul. Cele zece mii de Sîrbi au fost împinși în jos de aci.

(Și ieri spuneți că toți din Valea Timocului sunt încungiurați și prinși!..)

Sofia. — Divizia a 7-a bulgară a atacat pe Sîrbi în centru (în inima așezării lor) la Cociana, și au reușit a-i împinge napoi. Sîrbii s'au retras până la înălțimile spre apus de Zletovo. Lupta a fost împreună cu perderi din samă afară mari! Sîrbii abia de vor putea susținea încă mult așezarea lor de aci!

Și așa mai departe, lupte nesfîrșite colo și colo, cu noroc cînd pentru Sîrbi, cînd pentru Bulgari. Un oraș, Crivolaț, a fost până acum de 3 ori în mîni bulgare și de 4 ori în a Sîrbilor! Să bat ca orbii în jurul lui!

Saloniki. — Bulgarii să retrag mereu din naintea Grecilor ce înaintează în sus pe urma lor.

Sofia. — S'a trimis ajutor grabnic generalului Ivanov, ca să nu fie silit a să tot retrage din naintea Grecilor ori a fi bătut de ei!

România.

București. — Pînd azi s'a mobilizat peste jumătate de milion de soldați!

Austroungaria sfătue Bulgaria să mulțumească de grab cererile României, că de unde nu, zilele astea încep a grăi tunurile!

București. — Trimiterea trupelor spre hotare, a început! Pe liniile ferate nu sa mai vad decît trenuri lungi pline cu soldați, cu tunuri și cai!

Peste tot locul trenurile cu soldații sunt primiți sărbătorește de mulțimea de prin gări! Insufleșire și încurajare peste tot locul.

București. — „Banca Națională” a început colectă (adunare de bani) pentru familiile soldaților plecați la războiu. Ea singură a iscălit 200.000 lei pentru acest scpl!

București. — Dacă până Sîmbătă Bulgaria nu trimite României veste că-i împlinește toate cererile, Duminecă armata română începe trecerea hotarului în Bulgaria! (Și Bulgaria nu dă nici un semn că ar vrea să zică vorbă de învoială).

Sofia. — Ambasadorii Germaniei și Austroungariei au dat Bulgariei sfatul, să îplinească repede și de grab cererile României, până nu începe a o ataca!

Odessa (Rusia). — Foile rusești scriu, că Rusia nu îngăduie ca România să iee nici o palmă de pămînt dela Bulgaria. Indată ce o face asta, Europa stă în fața unor încurcături neînchipuite de mari!

(Vezi urmarea la Mai nou pe pag. 6).

Primejdiile trecerii armatelor peste riurii

Zilele astea armata română va avea să treacă iarăși Dunărea, poate prin două puncte, pentru a intra în Bulgaria și a infrina pe această vecină îngimfată și cutezătoare, dar mai ales obraznică. Corpul de armată din Dobrovia are lucru ușor: Ajutoarele lui îi vin pe podul peste Dunăre dela Cernavodă și pleacă în rînduială de bătaie spre Silistra și hotarele bulgare. Dar celelalte două corpuri cari au să atace pe Bulgari în alte puncte — doar la Vidin și Turtucaia, vor avea lucru greu și gingaș: trecerea Dunării pe poduri de luntre.

Pentru ca eetitorii nostri să-și poată închipui cam ce va să zică o astfel de trecere peste Dunăre, lăsăm să urmeze aci descrierea trecerii peste Dunăre a Rușilor la 1877, cînd au atacat pe Turci chiar aci, pe țărmi Bulgari. Foarte viu descrie poetul Coșbuc această trecere și primejdiile și suferințele ei, în minunata carte: „Războiul nostru pentru neatîrnare“. Iaca cum spune că s'a întâmplat și ce au pătimit Rușii trecînd Dunărea ca să iee lupta pe cîmpiile bulgare, chiar cum acum merge România să o iee pe aceleași cîmpii:

„In fața orașului Zimnicea, în mijlocul Dunării, este un ostrov mic, acoperit cu pădure de sălcii.

Intr'o noapte din vara anului 1877, s'adunară în ostrovul acesta șeptezeci de companii de pedestriime rusească, avînd luntre, ca să poată trece Dunărea pe malul turcesc.

Era întunec de tot, cerul înorat, Dunărea să sbătea de vînt, iar dincolo, pe mal, în cetatea Șistov, era multă putere de oștiri turcești. Indata ce a înoptat, un general rus, Scobelev, urmat de zece cazaci, intrară în Dunăre și o trecură cu inotul. Pe-o vreme așa de tulburată, era îndrăsnel lucru să treci călare Dunărea, dar generalul era om cu capul a-mână, iar caii cazacilor aleși de buni din toată oștirea.

Ajunși dincolo de riu, cazacii s'ascuseră pe sub rîpele malului. Ei aveau să înlesnească apropierea luntrelor rusești de mal.

Pe la miezul nopții, Rușii din ostrov să urcară pe plute și începură să treacă Dunărea. Erau vr'o optzeci de plute. Soldații aveau poruncă să se supue orbește poruncii mai-marilor și să nu descarce pușca, ori-ce li-s'ar fi înlimplat!

Sgomotul valurilor întrecea cu tărie pe al lopeșilor, așa că Turcii, cu toate că erau cu ochii în patru, nu simțiră pe Ruși. Plutele erau minate de cei mai buni vîslași ai oștirii de pe mare, cu toate acestea puterea apei le-a împărășiat, încît numai cîteva au putut ajunge la locul hotărît, celelalte au fost împinse mai la vale cu cîte două și trei mii de pași.

Rușii s'adunară cu grabă la un loc. Dar cei ce au fost azvirliți de apă, au trebuit să se strecoare pe sub mal pînă la locul hotărît, și'n vremea asta i-au simțit Turcii. A-

ceștia au început să tragă focuri. Era întunec însă, și ei nu vedeau nici unde trag, nici în cine. Dar începură să pîndească drumul Dunării.

Rușii s'adăpostiseră sub mal, așteptînd să vie alte rînduri de Ruși cu plutele, ca să s'adune oștire destulă și-apoi să sară pe Turci.

Celor ce-au venit după aceea, le-a mers rău. Turcii își îndreptară puștile și tunurile pe de-asupra rîului și trăgeau într'una! Și, cu toate că nu vedeau plutele și trăgeau numai într'o părere, au izbit pe multe și le-a înecat.

Un obuz a izbit un ponton (o luntre mare, un „brod“) plin de cai și cu tunuri pe el, și toți soldații cu tunuri și cu cai cu tot, să prăbușiră în apă! Pe ponton era și un colonel, care știa să înoate foarte bine, și ar fi putut să scape, dar avea la gît o traistă de piele plină cu ruble pentru hrana soldaților și greutatea traistei l'a dus în adînc!..

Cît a fost noaptea, au tot trecut Rușii, înglofîndu-se pe mal și așteptînd pe brînci ceasul năvalei.

După ce a început să se zărească de ziuă, Turcii s'adunară cu toată puterea pe creasta dealului și împedecau plutele să se apropie de mal. Atunci fără de veste eșiră Rușii adăpostiți sub mal și cu strigăte de năvală, săriră asupra Turcilor!

Turcii bănuiau că sînt Ruși sub mal, dar nu așa de mulți. Și cu toate că văzură răsărînd afița mulțime de Ruși cu baionetele pe pușcă și cu tunuri, Turcii nu să speriară și începură să scoboare spre ei, ca să i înîmpine. Dealul era acoperit cu vii, și era priincios și unora și altora. Rușii, după poruncă, înaintară printre vii, fără să tragă focuri. Ei să repezeau numai cu baioneta. Toată dimineața s'au tot învălmășit acolo pe deal, încît erau în vie mai mulți morți decît araci!

In vremea asta, Rușii soseau mereu cu plutele și mereu alergau tot mai mulți spre creasta dealului. Cu toate că erau strîmtorași rău de Ruși, Turcii să luptau în două părți, unii țineau pept aici năvălitorilor, iar alții băteau Dunărea. Toate plutele Rușilor erau pline de morți, multe să scufundară cu tunurile și cu hrana soldaților. Unii dintre Ruși, acum că era ziuă, mai scăpară cu 'notul la mal.

O plută, pe care să aflau vr'o șasezeci de soldați, a fost luată la ochi de Turci, cu salve. La salva dintii căzură morți treizeci și patru dintre ei. Pluta, dusă de puterea apei, trecu tocmai pe dinaftea pedestrimii turcești, și la a două salvă căzură morți toți soldații afară de trei. Aceștia trei se munceau s'abată pluta; căci să ducea jînlă spre mal în mîna Turcilor, dar a treia salvă de pușcă ucise pe doi dintre dinșii. Atunci, cel din urmă soldat rămas în viață — rănit și el în spate — sări în apă și inotă îndărăt spre un ostrov mic. Dar un turc s'a

luat după el, pe mal, urmărindu-l, și cînd eși bietul Rus la mal, îl izbi glonțul turcului drept prin umăr. Rusul s'a ascuns prin bălării și a stat cinci zile în apă pînă 'n pept, iar a cincia zi l'a găsit o corabie rusească, lihnit de foame și aproape mort și cu ranele putrezite.

Incetul cu incetul, Rușii împînseră îndărăt pe Turci, le luară rînd pe rînd întăriturile, punînd mîna pe tunurile lor și curățînd locul de ei. Turcii s'adunaseră la o moară și se apărau nebunește. Dar pe la nouă ceasuri dimineața sosi din josul Dunării o corabie rusească și trecu dintr'odată un regiment întreg de Ruși pe malul turcesc.

Regimentul alergă de-adreptul la moară, și după vr'un ceas Turcii se risipiră care 'ncotro, spre Nicopole și Rusciuc, lăsînd Șistovul în mîna Rușilor.

Așa a fost începutul trecerii Rușilor peste Dunăre. A doua zi ei își făcură un pod de plute, dar peste noapte l'a rupt vîntul. Și-l făcură din nou mai trainic, în vr'o cinci zile. Lemnăria o aveau adunată la gura Oltului, dar pînă au adus-o, le-a trebuit vreme, căci trebuia s'o treacă prin fața orașului Nicopole, pe sub bătaia tunurilor turcești. Au trecut-o noaptea, dar cu multă primejdie și moarte de oameni.

Pe podul acesta, lung de-un kilometru, au trecut zi și noapte oștirile rusești și s'au îngrămădit pe capul Turcilor. Aproape două luni au tot trecut și pedestriime și tunuri și călăreși, și care cu muniții și cu hrană“.

Astfel de necazuri pot ajunge și armata română în trecerea, ce acum are s'o facă. Dar e nădejde că ea va pute-o face totuși cu mai puține primejdi, căci are corăbii de războiu, cari o ajută mult și cu cari poate descărca cîte-un regiment de soldați colo și colo pe țărmlul strein, cari să scutească apoi ei facerea podului și trecerea peste el!

Totuși ne putem aștepta la știri foarte ritante, mișcătoare, însuflețite ori pline de spaimă, în legătură cu trecerea armatelor române peste Dunăre, în ajunul căreia ne aflăm.

Correspondență.

Un an în Dobra.

„Școala este cheia viitorului nostru“.

Adevărul de mai sus este bine ținut în vedere la școala confesională din Dobra. Acolo sînt pătrunși conducătorii acelei școale de însemnătatea ei, știu că șcala românească este cetatea apărătoare a dragostii de neam și lege. Chiar și țărani sînt în Dobra acest adevăr, căci toamna nu alegă cu copiii lor la alte școli străine, cum fac, durere, pe multe locuri Românie — ci să înghesuiesc să ajungă la școala românească.

Am petrecut un an între acești cinstiți conducători și înțeleghători

ai bunurilor noastre naționale și nu pot să nu-mi dau sama despre schimbările, ce s'au ivit în sufletul meu. „In aer sînt ideile“ a zis un învățător francez. Din aerul acesta, curat, de munte, mi-a izvorit și mie apa vie și răcoritoare de suflet, din aerul acesta grănitorescit din sufletele vechilor viteji străjuitori de hotară. Am învățat aci să am inimă, să primesc cu însuflețire și sprijinesc tot ce izvoarește din suflete cu gînduri curate. Am învățat să muncesc fără privire la răsplată, condus de cuvintele Mîntuitorului, des folosite de dl. T. Roșiu, directorul școalei de-acolo: „Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceriuri!“

Am avut aci un an de școală a vieții foarte prețioasă, vîzînd cum să luptă și să însuflețesc inimile bune pentru tot ce e folositor!

Imi e încă viuă în minte încheerea sărbătorii ască a anului școlar, cînd curtea întreagă era tixită de oaspeții dornici a vedea producțiile copilașilor nostri. Programul era bogat și băieții au avut o pășire inimoasă, de-ți creștea sufletul.

Pe fețele ascultătorilor să vedea o plăcere și o bucurie nespuse de mare. Par'că prindeai din privirile lor strigătul: „Aici, la școala asta, vă aduceți copiii, oameni buni, că această școală este cu adevărat școala care ne dă suflete și inimi!“

Pe lîngă partea morală, reușită a fost și partea materială, care toată să întrebunțează pentru bibliotecă școlară și pentru cursuri școlare.

Vrednicia bunelor stări acestora dela școala din Dobra, o are în mare parte dl. T. Roșiu, directorul școalei și dl. protopop I. Morariu, cari lucrează cuminte și cu plan bun, pentru a-și duce poporul spre tot mai bună rînduială. Dl. Roșiu aranjează petreceri cu copiii, le cîștigă plăcerea lor și-a părinților și dragostea de școală, prin excursii școlare bine chibzuite, și prin toate înadeamnă țăraniul nostru, să aibă încredere în acea școală și în conducătorii ei.

Acum la despărțire, le mulțumesc pentru toată dragostea, de care m'au învrednicit în decurs de-un an, pentru toate îndrumările bune, ce le am primit din graiul lor ori din graiul faptelor lor. Prin școală ne este mîntuirea. Să ne folosim de ea, cum să folosesc acești conducători cumînți, ca de-o cheie a viitorului.

Sebeș, 21 Iunie, v. 1913.

P. C. inv.

Adunare învățătoarească.

Reun. învățătorilor rom. gr.-cat. din jurul Gherlei, își va ținea adunarea sa generală anuală în Lăpușul-unguresc, la 2 August (ziua Sf. proroc Ilie), în localitatea școalei centrale gr.-cat. Adunarea, în care să va celi și discuta felurile prelegeri, va ținea două zile.

„LIBERTATEA“

iese de 2 ori pe săptămână
în timpul cât va dura războiul!

Nici țaranul român, cetitorul nostru dela sate, nu poate, în aceste zile de aprindere a inimilor, să aștepte o săptămână deplină până să afle ce e mai nou pe cîmpul de războiu spre care pășește azi și România, țara de care sunt legate toate inimile românești!

„Libertatea“ vrea să vie în ajutorul dorului abonaților sei, de a ști și ei tot la 3 zile ce e mai nou în zarva crîncenului războiu din jos de Dunăre, — și de aceea ne-am hotărît, că în acest timp s'o scoatem.

de 2 ori pe săptămână:

Luna și Joia! Știri sosite în cele dintii trei zile ale săptămînii, Luni, Marți și Mercuri, cetitorii noștri le vor afla în foaia de Joi, (care iese ca și până aci cu adausele sale), iar știrile de Joi, Vineri și Sîmbătă, le vor afla în „numărul de războiu“, care va fi întocmit ca și cel de față, numai cu știri dela războiu, multe, alese, îndesate (dînd încă chiar mai multe știri ca în numărul regulat)!

Bine înțeles acest număr de războiu ne costă muncă și cheltuială multă, — de aceea rugăm pe onorații noștri abonați, să ne trimită pentru acest număr osebît 1 cor. 50 fil. pe 3 luni! Deschidem odată abonament la acest al doilea număr, numai pe 3 luni, — căci poate în 3 luni să se apropie de sfîrșit războiul. De o fi rău, — ori poate tot mai rău, — vom urma cu scoaterea lui și mai departe.

Numai acei abonați ai noștri capătă și „numărul de războiu“, care trimite plata lui deosebită, peste prețul celalalt regulat al foii!

Așadar:

Abonații cari vor să capete „Libertatea“ de 2 ori pe săptămînă, ne vor trimite: Plata regulată: 3 cor. pe jumătate de an și 1 cor. 50 pentru numărul al doilea pe 3 luni, — de tot 4 cor. 50 (cînd le merg și „Bobîrnacii“); sau 2 cor. 50 fil. pe jumătate de an și 1 cor. 50 bani pentru numărul de războiu, de tot 4 cor. (fără „Bobîrnaci“).

Abonații noi (cari n'au acum foile noastre) pot trimite plata și numai pe 3 luni, anume: 1 cor. 50 fil. pentru foile regulate și cor. 150 pentru numărul de războiu, de tot 3 cor.

— Abonații vechi, rugăm să scrie pe cuponul (cotorul) buletinului postal cu cari trimite banii pentru numărul de războiu, că sub ce număr le merge foaia? (Vedeți numărul tipărit la dreapta sus pe adresa Dvoastră). — Cei noi, scrieți: „sunt abonat nou“!

— Cei cari mai aveți mandate postale (buletine de trimis banii), dați și la cei-ce nu au, ca să poată trimite și ei.

— Pe același buletin pot trimite 2—3 inși banii după foi.

— Dați adresele curate: comuna, posta din urmă și comitatul. Unde e lipsă, dați și ulița și numărul casei!

NOUȚĂȚI

Concertul Rădulescu.

Concertul ce era să-l avem de Sîmpetru, s'a dat Luni sara (la Sînzien), din pricina, că dirigentul corului, dl Ionel Rădulescu, mînezi trebuia să plece la armată, în România. Deși vestită numai în pripă, lumea românească a alergat în număr mare la acest concert, căruia îi zicem Concert-Rădulescu, pentru însemnătatea împlinirii cu dirigentul corului, de fapt concertul e dat de „Reuniunea Română de cîntări“ din loc.

Concertul a fost din cale-afară reușit. Dl Rădulescu, deși înliiași dată a avut privilegiu a instrua și drigia un Concert, s'a dovedit foarte isteț instructor, și și-a disciplinat corul așa de bine, încît a trecut cu bravură peste tot programul, storcînd toată plăcerea și însufleșirea numărului public ce îl asculta. Corul a fost la înălțimea sa. Iar punctele de quartet, solo și duet, să întreceau în a sloarce admirația publicului și arătată prin însufleșite și îndelungi aplauze!

Concertul s'a început cu „Pe-al nostru steag“ pufernică cîntare patriotică de Porumbescu, pe care am auzit-o de altele ori și de care nu te saturi a o asculta, atingînd ea adînc coardele inimilor românești nu numai prin melodia sa înălțătoare, puternică, ci și prin cuvintele sale răpitoare de inimă! A fost mult aplaudată această cîntare, și publicul ar fi dorit repetarea imnului, dar dl Rădulescu nu a făcut-o, ci ne-a rezervat plăcuta surprindere de a-l repeta la urmă că încheierea concertului! Tot așa la înălțime a fost corul în celelalte puncte, printre cari unele cu soli, cîntați de dșoara Vasilca și dl Rădulescu, în chip minunat. Insuși programul a fost foarte isteț întocmit, lăsînd să se întrețese așa corurile cu cîntările de duet, quartet, încît cînd ascultați culare quartet după cor, îi ziceai: „Al Aceasta-i și mai frumos!“ Duetul de după quartet îi părea și decît quartetul mai frumos! A venit apoi iară corul cu minunata doină „Peste deal“ de Vidu, cu solo de sopran (dșoara Vasilca) și a răpît cu totul publicul, încît aplauzele ce l-au urmat nu voiau

să mai conlenească! Am fi dorit din tot sufletul să se repezeze prea frumoasa cîntare, dar dl Rădulescu ne a răspuns cu: „Pe-al nostru steag e scris unire!“ — ceea ce ne-a plăcut și mai mult!

Acompaniarea la pian a susținut-o dna Dr. Erdeli cu cunoscuta-i măiestrie. Au primit mari buchete de flori: dl Rădulescu, dșoara Vasilca pentru măiestria lor cîntare și dna Erdeli pentru distinsa acompaniare la pian.

Telegrama chemătoare!

O scenă duioasă, foarte frumoasă, s'a petrecut în sara aceasta, după Concert.

Consulatul român din Viena trimisese Luni (în ziua de Sînzien) o telegramă dlui Rădulescu, în care îl vestea despre mobilizarea armatei române și îi spunea: „pleacă îndată!“ Telegrama o primise dl director al „Ardeleni“, și în înțelegere cu alții, au hotărît să nu i-o dea până după concert.

După concert s'a început dansul și în pauza dela miezul nopții lumea a trecut în sala prinzitorului la mese. Aci dl director al „Ardeleni“ Dr. Sglimbea, a rostit o frumoasă vorbire închinînd pentru concertanți, îndeosebi însă pentru dirigentul corului, însuși cîntăreț cu frumos renume și artist. Dl președinte al Reuniunii I. Branga, a închinat pentru iubitorii de muzică și pentru soliștii serei, și pentru toți binevoitorii acestei Reuniuni de cîntări slujitoare a artei naționale.

S'a ridicat apoi de nou dl Director Sglimbea și a arătat, că după ce am gustat cu toții din plăcerea acestui concert frumos și am sărbătorit pe conducătorul lui, — are acuma datoria emoționantă a-i face cunoscută telegrama ce i-a venit dlui Rădulescu, prin care e chemat de patria sa dragă și scumpă, să alerge acasă să se însirue sub steagurile falnice ale Țării și să sară cu ceilalți bravi camarazi și frați, pentru idealurile și mărirea țării sale! Li dorește din inima sa și a tuturor, să se întoarcă dela războiul la care e chemat, biruitor și sănătos! — Și cu aceste cuvinte i-a dat telegrama.

Dl Rădulescu primind telegrama prin care patria îl chiamă să părăsască cîmpul muzicii, a cîntării, și plece pe cîmpul luptei, ca apărător cu arma în mână a țării sale dragi, — a sîrunit această telegramă, glasul mamei sale, a patriei! Și era chiar fericit că i-să da privilegiu a-și arăta inima sa pentru țară!

— Măne-zi, Marți d. a. cu trenul accelerat (cel repede) dl Rădulescu a plecat spre România, și aproape toți coriștii l'au însoțit la gară, dîndu-i acolo încă 3 buchete de flori iar la urcarea dsale pe tren, i-au cîntat: „Pe-al nostru steag e scris unire!“ până ce trenul a plecat și ni-l'a dus!

Numărul viitor al „Libertății“ va ieși acum Duminecă și Luni să trimite, cu știrile cele mai nouă dela Războiu, pe care le vom afla azi Joi după prînz (după trimiteria acestei foi), apoi măne și poimîne, până Duminecă.

Acel număr să mai trimite însă, numai acelor abonați ai noștri, cari au trimis pentru el plată deosebită de 1 cor. 50 fil. pe 3 luni.

Rugăm pe toți abonații a grăbi să trimită plata și pentru acel număr, căci îl scoatem regulat. Iar fiindcă tiparul lui și hirtia și posta, apoi lucrările în redacție și în cancelariile pentru administrație (unde să poartă socoata despre foi), cer cheltueli și muncă aproape îndoită ca de regulă, — nu putem trimite al doilea număr pe săptămînă tot pentru plata veche.

Petreceri.

— Reuniunea de cetire și cîntări a econom. și meseriașilor din Alba-lulia invită la petrecerea cu producțiune teatrală și cîntări corale, care o va arangia în ziua de Sf. Petru în »Reduta« orășenească. Venitul curat se destinează fondului Reuniunii.

— Tinerimea română din Lugoj arangează Sîmbătă, în ziua de Sîmpetru în saletul hotelului »Concordia« o petrecere cu joc, la care invită cu toată stima. Venitul curat e destinat pentru »Fondul ziaristilor români«.

— Inteligența română din Lechința și jur invită la petrecerea de vară cu dans, premeasă de Concertul dat de corul teologilor de Blaj ce să va arangia în 20 Iulie n. 1913, în pavilionul »Coroana« din Lechința. Corul e condus de dl Liviu Stupinean. Venitul curat e merit bisericei române din Lechința și Herina.

— Tinerimea rom. din Rodna-veche și jur invită la producțiunea teatrală-muzicală, împreună cu joc, ce o va arangia Sîmbătă seara, în ziua de Sîmpetru, în localitățile școlii confesionale gr.-cat. române din loc. Venitul curat este destinat în favorul corului bisericesc din Rodna-veche.

Patrioticul dascăl de stat Királyi Árpád din Rapoltul-mare (I. Orăștie) e totodată și „directorul“, conducătorul, băncii ungurești din Rapolt, care e filială a băncii centrale din Pesta. Săracii Români din Rapolt, crezînd cuvintelor dulci ale acestui Árpád, s'au făcut și ei membri ai acestei bănci. Dar după rînduile băncii, pot să iasă din ea, cînd le place, făcînd numai înștiințarea de lipsă la timpul său.

Nicolae Zgîrdea din Rapolt fusese și el „membru“ al băncii, căci luase ceva împrumut dela ea (și cînd iei împrumutul te silește să te faci și membru!). Plătindu-și datoria, și înștiințîndu-se la capătul anului trecut, că vrea să iasă din „membrerie“, — s'a dus zilele astea să-și ceară afară taxa de membru.

Patriotul nostru Árpád era dator a-i da afară ce i-se cade și a tăcea, ba chiar și interese, (foloasele) băncii pe care o slujește, îi cerea ca așa să facă, să se poarte bine cu membri tot așa cînd ies, ca și cînd s'au băgat. Dar firea erpadină alui Árpád din Rapolt, nu l'a lăsat să se poarte așa cu Valahul care acum își cerea un drept al său! Ei sunt deprinși a ne zîmbi numai cînd au lipsă de noi ori de punga noastră, încolo cînd ne cerem la ei un drept, fie el ori-care, — fără să și știe ce fac,

să aprind, să răscocioază și cearcă să ne scurte în dreptul nostru! E nărav din fire! Așa a pățit și badea Zgîrdea cu Árpádul seu. Când i-a spus: „Am venit, domnule, să-mi dai afară părtașia din bancă, că am lipsă de creștari pe vremea asta a lucrului, — Arpad i-a răspuns:

— „Da n'ai băgat rugare pentru asta. Nu-ți dau!”

Adecă cum de amăritul de Valah își cere dreptul seu și n'a băgat rugare cu mare plecaciune la „Măria-Sa” Királyi...

— Apoi domnule, zice Românul, eu și-am făcut înștiințare atunci când mi-am plătit datoria, prin October-November. Dta poate n'ai însemnat înștiințarea făcută de mine. Și eu numai atita-s dator să fac, să înștiințez la vreme că vreau să ies, da nu să umblu cu rugări ca să-mi dai dta ce e al meu!”

La această vorbă cuminte a Românului, Árpád i-a răspuns injurându-l pe Român de mamă, așa cum nu suferă hirtia să scriem. Și i-a spus:

„...Și te cară afară de aici!

— Eu mă duc, domnule, dacă-mi dai ce e al meu, dar dacă nu, nu mă duc, că am lipsă, și dta ești dator să-mi dai părtașia!

— Să te duci, că de nu te pleznesc!, — a răcnit Árpádul, luind în mâni un protocol mare de-al băncii și ridicându-l asupra Românului.

— Te rog să dai odată! — zise Românul plecându-și capul spre furiosul Árpádin. Dă!

Dar aprinsul patriot să vede că tot nu era așa curajos pe cât îl arăta gura, că în loc să dea cu protocolul cel greu în capul Românului, l'a izbit, în dîca lui, de pămînt, de au sărit foile din carte în toate părțile. Apoi a ieșit, roșu ca o paprică dela Seghedin, afară, să cheme și un servitor în ajutor. Atunci Românul, văzînd cu cine are de lucru, a ieșit și l'a închinat lui hantătar, — avînd a-și căuta pe calea legii dreptul față de volnicia lui.

Așa știu umbla cu noi acești fii ai lui Tizsa... Numai cînd au lipsă de noi ne vîd bucuros, ne prind de subțiori, ne dau scaun de odihnă, ne îmbie chiar c'o țigare, — iar după ce ne-au tras folosul, fac ca nevoiașul de Árpád dela Rapolt!

Așa le și trebuie celor ce au încredere în ei și își fac așa de lucru cu ei!

Abonații, cari au plătit numai până la jumătatea anului, sunt rugați a trimite plata și pe jumătatea a doua, căci numai numărul acesta și cel din săptămîna viitoare li-se mai trimite, apoi foile li-se opresc!

Stefan O. Iosif, iubitul poet, de tel din Ardeal, trăind la București, a murit la sfîrșitul săptămînii trecute, în vîrstă de abia 35 ani. E deplîns de toți bunii prețuitori ai literaturii române a cărei un

fruntaș scriitor a fost. Azi marșul armatelor române ce pleacă la războiu, e frumoasa poezie patriotică „La arme” scrisă de Stefan Iosif. E cîntată în Țară ca un înfocat imn național!

— Ilarie Chendi, alt scriitor ardelean cu vază și plin de talent, trăitor la București, s'a stîns și el din viață luni în săptămîna asta, în vîrstă de abia 41 ani.

Dzeu să-i odichnească cu aleșii sei.

MAI NOU.

— Dela războiu. —

Joi, 9 Iulie.

Belgrad. — *Sîrbii au cucerit de nou Istîp-ul*, care căzuse în mîinile Bulgarilor. Bulgarii au fugit înspăimîntați spre Pehcevo, lăsînd în urma lor multe arme și hrane!

În toată Macedonia sunt lupte înverșunate. Bulgarii înaintează spre Vranja și au aruncat în aer cu dinamită toate podurile dela calea ferată sîrbească ce duce spre Belgrad. Iar Sîrbii au făcut asemenea cu podurile între Pirost și Țaribrod.

— În tabără sîrbească dela Ūskub ci-că a izbucnit coleră.

Sofia. — Aici să vorbește tot mai pe față, că Rusia încurajază pe Bulgaria și de acea Bulgaria n'a răspuns supunîndu-se cererilor României!

București. — Guvernul bulgar, în deosebi Danev, e tot așa de îndărătnic față de cerele României! Pentru aceea România mai așteaptă numai până Sîmbătă. Atunci Sîmbătă ori Duminecă începe trecerea trupelor pe pămînt bulgar. Dacă nici asta nu are răspunsul dorit, România începe războiul cu toată puterea contra Bulgariei.

Bucurie mare!

— *Regele Carol a făcut cunoscut, că să va duce însuși la Curtierul general al armatei (locul de unde să conduce, prin sfatul generalilor, întreg războiul), căci fiind vorba de onoarea Țării și a neamului, merge și El în războiu în fruntea nepoților și eroilor dela 1877!*

Știrea a stîrnit o în-sufletire de nedescris în toate inimile!

Sofia. — În marele sfat de Coroană, prezidat de Regele Ferdinand, o parte a bărbajilor politici au fost de părere, să se facă îndată înțelegere cu România. Dar ministrul președinte Danev și partizanii sei, sunt contra. Mai bine fie războiu, zice el.

Belgrad. — Vine știre că oștile sîrbești au reușit a să uni cu cele Grecești (lucru pe care Bul-

garii îl vesteau ca zădărnicit cu totul de ei!). Ceea-ce a stîrnit mare bucurie în toată țara (Sîrbia)!

— Războiul, despre care să credea că să va sfîrși în curînd, — va ținea mult mai mult! Căci nici o parte nu poate răpune cu una cu două pe cealaltă!

— Să susțin de nou știrile că Rusia mobilizează și ea în părțile de jos ale țării, cam spre hotarele României!

Dorul Românașilor nostri, de a lua și ei parte la războiu, — îl oglîndește viu faptul, că cîțiva soldați dela Regimentul românesc din Orăștie, aflînd de mobilizarea armatei române și plecarea ei spre cîmpul de războiu, s'au înțeles să facă tot ce pot ca să ajungă și ei a lupta în șirurile acelor frați viteji pentru mărirea țării! Și fiindcă slobozenie întru acest scop comanda lor militară nu le-ar da, s'au hotărît să plece și așa, de capul lor, să treacă pe unde-or putea și să se alătore la viteji! Dar 2 din ei, un Gefraităr (fruntaș) și 1 infanțarist, au fost opriți la graniță și aduși înapoi la trupa lor. Vor fi, sărmanii, pedepsiți pentru că s'au luat după glasul inimii care tare îi trăgea spre cîmpul de războiu!

* *

**După Coroana de oțel
— Coroana de argint!**

*Marșul lui Mihai-Viteazul
Sună iar peste Carpați!
Gîndul nostru vesel zboară
Pest văi și culmi, la frați!*

*Și din cele patru unghiuri
Ale lumii românești,
Azi un singur glas răsună:
„Românie, să trăești!”*

*Mîndra-ți oaste-o însoțește
Intreg neamul românesc
Cu un dor, și-o rugăciune
Spre Părintele Ceresc:*

*Glorios s'o poarte 'n luptă
Pentru-al Țării scump pămînt,
Să 'ncunune-acum pe Rege
Cu — Coroana de argint!...*

Ermil Borcia.

POSTA REDACȚIEI

Andrei Goia, în Toplița. Dela noi foile îți merg regulat. Dă-ne și ulița și numărul casei, ca să vadă la poștă mai bine cui să dea foaia!

Gavrilă Ilie, în Jamul-mare. Dta faci socoata bine. Ai dară să mai trimiți 1 cor. 25 fil. și ești plătit pe anul întreg. Noi am trimis mandat tuturor acelor cari mai au ceva de plătit pe anul de față, așadar și celor ce mai au de trimis numai 1 cor. ori 1.50. Tot omul trimite cit știe că e încă dator.

Ioan Balintoni în Nemeșeșt. Dela noi foaia îți merge regulat. Intreabă la poștă sau la primăria comunală. Trimete-ne și numărul casei, ca să fi mai sigur.

Dumitru Muntean, Poiana: noi și-am trimis foaia regulat până la No. 23, pe care cineva ni l'a trimis înapoi. Crezînd, că te-ai dus din comună, am oprit-o așteptînd adresa nouă. De azi îți va merge regulat.

Alex Laicu în Lugoj. Ne-ai trimis pe jumătatea a doua numai 2 cor. 25 fil. Fiindcă această sumă nu să ajunge decît pentru „Libertatea” fără adăusele ei, — vei primi pe viitor „Libertatea” singură. Ori mai trimite 75 fil. ca să-ți vină foile toate (complet) cum și-au venit până acum.

Vas. Sam. în Lubjine. Pe anul de față ai trimis numai 2 cor. Mai trimite 3 cor. ca să fie plătit anul.

Achim Frățilă, Detroit. (America). Am primit dela Dta 6 cor. 50 fil. Dta numai atita ai dat să ni-să trimită? Noi credem că ai dat 7 cor. 50, plata foilor pe jumătate de an. Dar fiindcă dați banii la mijlocitori, apoi vezi, sosesc la noi bine ciupiți, — ori unii nu mai vin deloc. De ce nu dați banii de-adreptul la poștă. Că așa vin curați. Sau ne trimiteți dollari, că-i schimbăm noi aici.

Nechita Ggeorghe Bôdôn. Dela noi foile au mers regulat, banii pe jumătatea întîie de an iam primit, foile îți merg mai departe.

Alexandru Bodea, Batrina. D-ta ai plătit pe jumătatea întîie a anului numai 1 cor. și acum trimiți 2 cor 50 fil. adecă ai plătit de tot 3 cor. 50 fil. Mai ai să plătești încă 1 cor. și 50 fil. ca să fi plătit pe anul întreg.

Nicolae Conșiu. Dipse. Foia dtale e plătită până la sfîrșitul anului.

Vasile Bărlancea, Micăsasa. Noi nu știm ce stat să-ți dăm. Mai bine ar fi să te adresezi la vre-un medic român, sa-u la vre-un avocat.

D. Rain în R. Căldărele și le-am trimis. „Eroii” însă fără bani nu-i trimitem nimăru. Cînd trimiți pentru Calendar, pune și 65 fil. pentru „Eroi” și îți vor veni. Poezia iartă, dar nu o putem publica.

Păziți-vă de agenți necunoscuți. Un binevoitor al treburilor noastre de obște ne face cunoscut, că unii agenți dela băncile de asigurare străine, se dau și se recomandă pe sine către oamenii nostri, ca agenți ai băncii noastre românești dela Sibiu, amăgînd și pricinuînd prin faptul acesta neplăceri poporului nostru. Iar alții cari totuși nu au această cutzanță mare, spun că băncile lor stau în așa legături de lucrări cu banca românească, încît este „tot-una” că asigurarea să face la banca noastră, sau la a lor!

Față cu aceste apucături, șinem să atragem luarea aminie a cetitorilor și a tot poporului nostru, că agenții și bărbajii de încredere ai băncii noastre românești (Banca Generală de Asigurare din Sibiu) au la sine scrisori și plenipotențe, subscrise de directorul băncii sau de Direcțiune, și că cei-ce nu pot arăta, asemenea dovezi, trebuie respinși și nesocotii! Tot-așemenea e bine să se știe, că banca noastră de asigurare, lucrează cu totul neatîrnător de alte bănci, și pentru sine. Cel-ce vor să o spriginească, să facă asigurările numai la banca noastră și să se ferească a da crezămînt amăgitorilor.

Îndeosebi acum, — cînd să începe vremea asigurărilor roadei de cîmp (a grinelor, cucuruzelor, viilor) rugăm și noi pe oamenii nos-

tri, să fie cu băgare de seamă și să-și asigure avutul lor numai la „Banca Generală de Asigurare” din Sibiu, singura bancă care trebuie să aibă încrederea și sprigirea noastră! 1-2

Cele mai plăcute cărți populare.

Fiindcă mulți cetitori din popor ar cumpăra câte-o carte și nu prea știu care e mai potrivită pentru priceperea lor, — și fiindcă dragostea pentru carte numai prin aceea să poate hrăni în oameni, dacă cartea pe care au dat banii le face o plăcere care-i îndeamnă a avea și alta! — dăm aci câteva mănunchiuri de cărți alese, un mănunchiu de cărți de poezii, altul de povești, altul de nuvele (istorisiri drăguțe), altul de glume și anecdote. Inșirăm numai cărți aievea bine scrise și pe înțelesul poporului. De cele ieftine și și de cele mai scumpe.

I. Povești.

	fileri.
Povești de I. Creangă, vol. I.	30
„ Moș Nichifor și alt., vol. II.	30
„ Stan Pățitul și alt., vol. III.	30
„ Harap Alb și alt., vol. IV.	30
„ Din copilărie, vol. V. și VI.	60
Fata Craiului din Cetini, poveste în versuri de G. Coșbuc	8
Fulger, pov. în vers., Coșbuc	10
Povești alese, de Andersen	30
Paserile noastre și legendele lor, de Fl. Marian	30
La gura sobii, de D. Stăncescu	30
Povești de Crăciun, foarte frumoase	30
Carte de chipuri fără chipuri, de Andersen, scurte istorii drăguțe	30
Poveștile Peleşului, de Carmen Sylva (Regina României) foarte frumoase	60
Povești, de frații Grimm, foarte frumoase	90
Ce n'a fost și nu va fi.	8
Piparuș Petru, de I. T. Mera	16
Tei legănat, etc.	16
Flori și Povești, de Dragoslav	20
Vlad și Catrina, poveste	10
Nuștiu-Împărat, poveste.	24
Viața și pildele lui Esop	30
Povestea celor 7 spinzurați, Andreev	30
Poveste, de Gogol.	30
„Povestea lui Ignat”, de S. Moldovan	6
Căldărușa cu trei picioare, poveste	16
Scăpăratoarea, de Andersen	8
Păcală în satului lui, poveste	20
Zina-Împărăteasă și peana ei aleasă	24
Legende Românilor, povești minunate, de P. Ispirescu	150
Poveștile unchișului sfătos, de P. Ispirescu	150
Pe lângă vatră, de I. Adam	150
Povești Ardelenești, de I. P. Reteganul, 5 cărticele cu 30 fil., toate laolaltă	250
Halima, sau 1001 nopți, 4 volume mari, cite cu cor. 160 un volum, toate:	6—

Toate aceste cărți să capătă, pe lângă prețurile arătate mai sus, dela „Librăria Naț.” a dlui S. Bornemisa din Orăștie (Szászváros).

Cînd trimiteți după 1—2 cărți, puneți peste prețul lor, și bani de postă, anume: la cărți mai mari (cele cu preț de 1 cor. ori mai scumpe) cite 20 fileri pentru una, la cele mai ieftine (cu 30—60 fil.) cite 5 fileri de

una, și la cele mici de tot (de 20 fil., de 10 fil., etc.), cite 2 fileri de una.

Librăria trimite cărțile, dar nu ia chezeșie că nu să pierd pe postă. Cele pierdute, nu le trimite a doua oară. Cel-ce vrea să fie sigur că nu să pierd, — să pună încă 25 fil., pentru a să da cărțile recomandat, asigurate că nu să pot perde.

Cine cere mai multe cărți, poate să nu pună bani de postă, că i-se trimite ca pachet neplătit, și plătește posta la scoatere.

Vrei să scapi de cătane?

Cîți feciori de-ai noștri sunt, cari slujesc la miliție pe nedrept! Numai pentru că nu cunosc rînduile legii de apărare a țării, — care scutește pe mulți dela slujba de 3 ani, dacă împrăjările lor personale ori familiare o cer! Li trece în rezerva supletoare (de 8 săptămîni) ori îi scutește de tot.

Dar trebuie să știi care îți e paragraful de lege și cum să-ți faci rugarea, unde s'o înaintezi, unde să recurezi dacă instanța înție nu li-ar fi recunoscut dreptul?

O carte cu aceste îndrumări cu toate, a ieșit de sub tipar la Orăștie în editura (cu cheltuiala) „Librăriei Naționale”, a dlui S. Bornemisa. Cartea e scrisă de dl sublocotenent (Lăitnant) A. Hamat, dela comanda de întregire din Alba-Iulia, care avînd în cancelariile de acolo lucru tocmai cu acest fel de rugări cu toate, le cunoaște în toate amănuntele și acurat, — și a scris o carte, care arată fiecărui cetățean: ce dătorințe are el față de armată, de apărarea țării, dar și ce drepturi pentru a să scuti de slujba grea a armatei?

Cartea e scrisă pe temeiul legii celei nouă militare, care să deosebește mult de legea veche, dînd și mai multe drepturi de scutire celor ce sunt de lipsă pentru familiile lor, sau pentru învățătura sau pentru ocupațiunea lor.

Cartea nu-ți arată numai paragraful care îți dă scutire, ci îți dă și mustra de rugare gata, în limba oficioasă.

Aproape fiecare fecior asentat (luat la cătane) are lipsă de această carte, căci nici nu știe de nu află în ea un chip care îl poate scuti și pe el de slujba pe 3 ani și-l trece în cea de 8 săptămîni numai.

Studenților de pe clasa a VI. gimnazială, sau dela alte școli ce fac cîț 6. gimnaziale, li-să dă, după noua lege, drept de voluntari, drept pe care până aci îl aveau numai cei cu 8 clase. Și aceștia să-și cumpere povățuitoarea carte, căci le e de bun folos.

Prețul cărți e: 2 cor. trimisă franco. Cel ce vrea să-i meargă recomandat (asigurată că nu să poată perde pe postă), să pună 2 cor. 25 fil. Trimiteți banii la: „Librăria Națională” S. Bornemisa în Orăștie (Szászváros).

„Foaia Interesantă” de pe 1912

o avem legată în volum! Celor-ce au fost trimis bani pentru ea, — li-s'a trimis tularora! — Prețul 1 cor. 40 fil. franco! — Tot așa volumele de pe anul de mai nainte!

Ucenic

pentru prăvălia mea mixtă să primește îndată. Băiat din casă bună. Etate 13—16 ani.

Ioan C. Bozdog, comerciant, POIANA (Polyán, Szeben m.) (1309) 1—2

Nr. 52 - 1913.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarelor de spese, aprebate de Preaveneratul Conzistor archidiecezan sub Nr. 6723 Școl. și Nr. 6724 Ep. 1913, prin aceasta publică licitațiune minuendă pentru a da în întreprindere edificarea școalei gr.-or. rom. din Cunța (Koncza, posta în loc), protopopiatul Mercurii, precum și renovarea bisericii.

Licitațiunea să va ținea în 7/20 Iulie 1913, în cancelaria oficiului parochial de aici, la 11 ore a. m.

Prețul strigării pentru zidirea școalei este 8200 cor., iar pentru renovarea bisericii 2000, după cari sume licitanții au a depune un vadiu de 10% în banigata ori în hirtii de valoare.

Materialul necesar afară de lemnărie îl dă comuna bisericească.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a da în întreprindere lucrările amintite și aceluia dintre minus-oferenți, în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarele și condițiunile de licitare, să pot vedea la oficiul parochial din loc.

Oferte închise, provăzute cu vadiul corăspunzător și cu declarația, că eferentul cunoaște condițiunile și să supune lor, sunt a să depune până la începerea licitațiunei la mîna prezidentului.

Cunța, la 22 Iunie 1913.

Stefan Morariu, Ioan Oancea, paroch, președ. inv., not. com. par.

Cu concursul meu:

Avr. S. Pecurariu, (1038) 1—1 protopresbiter.

Anul I. și II. din „BOBÎRNACI”

dînd cite un volum de 100 pagine, cu mii de glume, umor, satiră, — foarte producătoare de haz, — le avem legate în volume deosebite, pe care le vindem cu 35 cenți unul, trimis franco recomandat la America.

Administrația „Libertatea” în ORĂȘTIE (Szászváros) sau la Librăria Națională, tot aici.

Motor de vîndut.

La subscrisul să află de vîndut un motor de 3 P. H. de stat în sus. Folosit numai în doue veri la imblătit. Prețul numai 800 cor.

Iancu George (1036)1—1 din Tămășasa, lângă Orăștie.

Loc de firez!

Am loc foarte potrivit pentru firez, aproape de păduri; au aci tragere multe comune. Un firez aci ar aduce un venit mare. Cei ce ar dori a face întreprinderea, să se adreseze la administrația foii, care le dă adresa.

(1035) 1—1

Practicant.

Caut loc de practicant la vre o bancă eventual și în străinătate. Sunt absolvent de bancă, liber de miliție.

Adresa la adm. foii. (1037) 1—1

Boltă și crișmă de vîndut.

În ulița de frunte a comunei Cioara, e de arîndat sau de vîndut o crișmă, împreună cu prăvălie, trafică. sare și timbre. Localul stă din prăvălie, crișmă mare, trei odăi și cugnă, șopru, grajd, ghețar. Băgîndu-mă în altă întreprindere, acestea le dau în arîndă ori le vînd, cu preț favorabil.

Armin Mendel

(1034) 1—6 din Cioara (Alsófeh. m)

De vînzare.

O casă dimpreună cu prăvălie, are drept de trafică și licență pentru beutură! Casa e situată în colț, locul e foarte cercetat, str. Timișorii. Casa constă din 6 odăi, două culini, șopron, grădină, cocini, fîntînă și altele.

Locul e a unui Român și cercetat de Români. Cît e posibil iarăși un Român va fi preferit.

Amănunte a se adresa la

I. V. Subota,

3—3 (1027) comerciant, VERSECUZ

Anunț.

În piața mică din Szászsebes, la loc de frunte și foarte frecventat, se poate lua în chirie imediat un local de prăvălie, în condiții favorabile, dela

»Agricola»

bancă populară societate pe acții în Szsebes.
3-3 (1029)

Doi băeți.

Să cauta doi băeți din casă bună, cu una sau două clase gimn., reale sau civile, — ca ucenici în prăvălia dlor

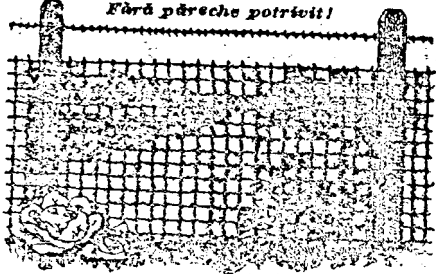
B. Popovici și Fii
din Hașeg.

3-3 (1026)

Condițiuni favorabile.

Garduri, tare ieftine!

Producele indigenă!
Fără păreche potrivită!

(994) Ușor de manual! 10-26

Reamărate scrisori de mulțumită adevărate că

Tesetura de drot „HUNGARIA”
e neînțrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metrul pătrat 32 fileri și mai mult.
Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,
fabrică de suni de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85
Serviciu repede, favorabil și punctuos.
— Catalog ilustrat, gratis și franco!

Făină, — Tărițe.

Făină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate.

Abrahám Manó
Orăștie (Szászváros).

(991) 10

CAPITAL SOCIAL Coroane 1.200.000.

Giro-Cento la „ALBINA”. — Postsparkassa ung. 29 349

„Banca Generală de Asigurare” societate pe acții în Sibiu (Nagyszeben) — este:

întia și singura bancă de asigurare românească, înființată de băncile românești de împrumut din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: Parteniu Cosma, directoant-executiv al „Albinet” și prezidental „Solidarității”

„Banca Generală de Asigurare” face toffelul de asigurări în deoseb: asigurări contra pagubelor din foc și asig. asupra vieții în cele mai favorabile combinațiuni.

Asigurările să pot face la oricare bancă românească (instituit de credit), precum și la agenții și bărbaiți de încredere al Societății. — Prospecte (îndrumări și lămuriri), tarife și informațiuni să dau gratis și îndată

Personale cunoscute ca acviziatori buni și cu legături, pot fi primite ori-când în serviciul Societății.

„Banca Generală de Asigurare” dă lămuriri gratuite în ori-ce treburi de asigurare, fără deosebire că acele asigurări sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze la: „Banca Generală de Asigurare”, Centrala din Sibiu—Nagyszeben ori la Agenturile ei principale din Brașov (Al. „Albina”) și Arad (Józsefherceg-ut 1/a) în Orăștie la „ARDELEANA” (di Simion Dămian, funcționar).

Carol König

pictor de odăi,
de firme și zidiri.

ORĂȘTIE, Piața riului Nr. 7.

(986) 10-26

VINURI

vechi și noi — de vinuți

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Vinuri vechi: Vin alb 82 fil.,
Rizling 86 fil.,

Roșu 1 cor. Siller 84 fil.
Carbenet 1 cor. 10 fil.

Vinuri noi: Alb 64 fil., Siller
66 fil., Rizling 68 fil.

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumutez pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEA,
proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)
17-20 (947)

In Bobilna

(lângă Orăștie), e de vânzare din mână liberă casa Wiltschek.

Casa stă din: o prăvălie, local de crismă, 2 odăi, cugă, grădină, grajd, ghetariu.

În casă e licență de crismă.

Informații la: Steiner Gaspar în Uroi (Arany), la Wiltschek Jakab în Deva și la Kohn Mor în Orăștie.

3-3 (1028)

„Compagnie General Transatlantique”

Linia Franceză

Linie regulată directă de vapoare repezi,

Havre—Newyork

și
Canada

peste Basel (Elveția) și Paris.

Cancelarii:

Budapesta, VII. Baros-ter. 15.

Telefon: József 14-97.

(1033) 2-26

OLIVIU PASCU,

= inginer diplomat =
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS
Strada Berlinului Nr. 8.

Întreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cît și desemnări de mape și schițe.

Pregătește planuri și preliminare privitoare la ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, platforme, și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apaducte, jilipe, etc.

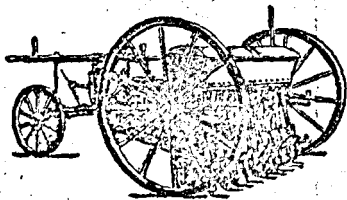
Intereseții sunt rugați a să adresa cu încredere firmei, care cu plăcere le va sta la dispoziție!

5-28

(1023)

Frații GÖMÖRI, Magazin dela fabrică pentru mașini economice Budapesta, IX., Boráros-ter Nr. 2.

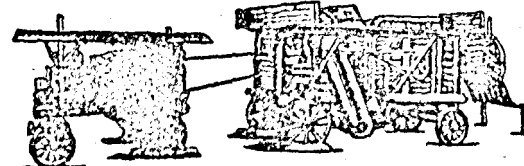
Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corăspunde întru toate timpului de față.

Mașinile de îmblățit cu motor, instalările de mori și mașinile de îmblățit, pe cari le-au lăsat firma FRĂȚII GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorabilor economi.

Mal departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobirea pletrișului cu suluri de platră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mal mare; cum și a se mina cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă. Instalări complete pentru țigări, mașini pentru producerea cimentului și spargerea petril. Cumpărătorii serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îl cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai lătin în posesiunea mașinilor și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Garnituri de îmblățit cu motor: distinsă cu număratoase premii prime, lăferăm pe lângă depună garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru înstruarea la purtarea mașinilor de îmblățit trimitem gratis un monteur la fața locului.